

SZÉCHENYI
ISTVÁN
EGYETEM

KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

Nemzetközi és interkulturális marketing

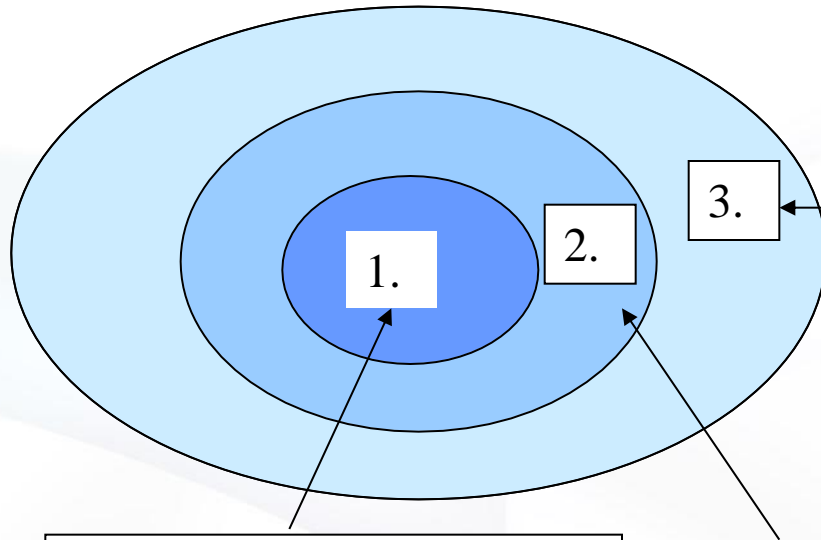
A vállalatok környezete

Oktató: Eisingerné Balassa Boglárka

1. A földrajzi környezet hatása a nemzetközi marketingre
2. Politikai környezet
3. Jogi környezet
4. Marketing jogszabályok

A nemzetközi marketing és kontrollálhatóság

- **1. Kontrollálható elemek:**
- Ár
- Termék
- Promóció
- Értékesítési csatornák

2. Hazai nem kontrollálható elemek:

- Politikai/jogi szabályozások
- Verseny szintje és jellege

3. Külföldi, nem kontrollálható elemek:

- Gazdasági jellemzők
- A technológia színvonala
- A disztribúció struktúrája
- Kulturális szokások
- Kulturális jellegzetességek
- Politikai/jogi szabályozások

- A földrajzi környezet a kultúra számos elemét befolyásolja
  - Exportügyletek
  - Termelő tevékenység
- A földrajzi környezet elemei:
  - Klíma (időjárás)
  - Földrajzi fekvés
  - Topológia

- Klíma: hosszú távú
- Időjárás: rövid t.
- Autók- klímaberendezés
- Lakások-légkondicionáló
  - (Ausztrália Brisbane-8%)
  - Új-delhi: elhanyagolható
  - Atlanta: 80%
- Előrejelzések hatása a termékfejlesztésre:
  - Autóipar (káros kibocsátás csökkentése, hibrid autók, marketingkommunikáció)

- Land-locked countries: tengerparttal nem rendelkező országok: magasabb szállítási ktg.
- Pacific countries (Csendes-óceán)
  - Nemzetközi kereskedelem leggyorsabban fejlődő régiója

- Topográfiai viszonyok
- Hatása van:
  - Termékfunkcióra
    - Trópusi kivitel
    - Aszfalt- Szibéria
    - Ghána: száraz, poros-erdős, trópusi környezet
    - Szu, Kanada- alágyújtás
  - Disztribúciós rendszerre

- 1990- a Környezet Évtizede
- Szabályozás: országonként, régiónként eltérő
- Veszélyes hulladék exportálása, elszállítása
- Külföldi termelőegységnél nem fontos a környezetvédelem- Verespatak-aranybánya
- Mexikó-USA veszélyes hulladék bérégetése
- Rába habzása
- A környezettel való törődés morális kötelesség, üzleti érdek

- Országoként eltérő sajátosságok
  - Szu vasútpálya szélessége
  - Ausztria-Ukrajna vasútvonal: Mo. vagy Szlovákia

- Jelentős eltérések országonként
- Exportkülönbségek
- Nemzetközi kereskedelme csökken
- Energia kulcsszerepe
  - 60%-ban olaj, gáz elégetése
  - Nagy felhasználási különbségek:
    - Afrika: 100
    - Közel-Kelet: 163
    - Dél-Amerika: 168
    - Ázsia (iparosított): 236
    - Kelet-Európa, Szu.: 427
    - Nyugat-Európa: 559
    - Kína, India: 600
    - Észak-Amerika: 980

Élelmiszer: fontos erőforrás!

- Hiány-túltermelés-jelentős áringadozások
- Hosszú távon: fehérjehiány
- Piacpotenciál szempontjából fontos tényezők:
  - Lakosság
  - Népsűrűség
  - Urbanizáció foka
- Jövedelem fontos, de már a lakosságszám is vonzó lehet
- Alacsony export Kínába Indiába-jó lehetőségek
- Urbanizációs folyamatok: 2020: 26 város 10 millió fölötti

- Pozitív hatások:
  - Jobb tanulás
  - Jobb egészségügyi ellátás
  - Jobb álláslehetőség
  - Magasabb jövedelem
  - Ritkábban fogyasztott termékek nagyobb kereslet
  - Ivóvíz
- Negatív hatások:
  - Növekvő munkanélküliség
  - Bűnözés
  - Rágcsálóirtás-sikerágazatok létrehozása
- Megalopoliszok kialakulása
  - Nehézkes disztribúció

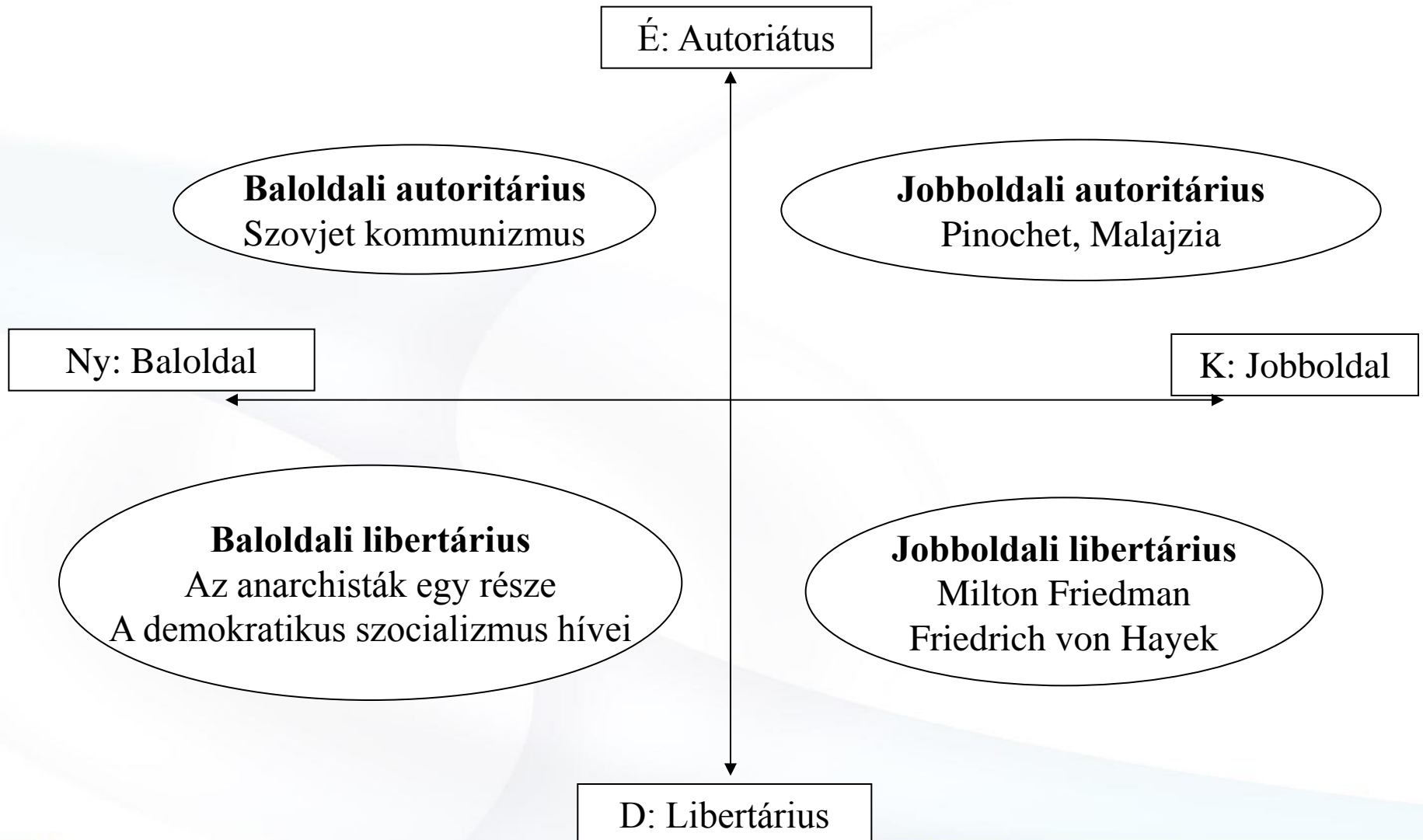
- Belvárosból kertvárosba költözés
- Nem keresett termékek iránt növekvő kereslet: fűnyíró
- Építőipar: csináld magad termékek
- Reurbanizációs folyamatok: belefáradtak az utazásba
- Az országon belüli eltérések gyakran fontosabbak, mint a nemzetközi eltérések

- Még nyugodt körülmények között is hatása van
- Felerősödő hatások: ha polgárháború, zendülés van
- Exportüzleteket is érintik
- Nemzetközi marketingmegoldásokra jelentős hatásuk van, mert tulajdonszerzés is megjelenik

- Abszolutista kormányzat – demokrácia
- A diktatúrák néha nagyobb biztonságot jelentenek
- Politikai berendezkedés alapos ismerete
- Olaszország: gyakori kormányváltások, kevésbé változó gazdasági szabályok
- Anglia: politikai váltógazdaság

- Political Compass
- Egy teszt
- Érdeklődők véleményét firtatja néhány társadalmi problémáról
- Nem direkt politikai jellegű kérdések
  - Halálbüntetés

1. Meghirdetett politika
  2. Megvalósítani szándékozott politika
  3. Megvalósított politika
- Koalíciós pártok kisebb párt nagyobb szerepe
  - Szakszervezetek szerepe az üzleti élet alakításában
  - Zöldmozgalmak eltérő súlya

- Adózási rendszer
- Vámszabályozás
- Valutáris kockázatok
- Importkockázatok
- Árelenőrzés
- Munkaügyi szabályozás révén

- Tulajdont érintik
- Fajtái:
  1. Elkobzás: ellenérték nélküli elvétel
  2. Kisajátítás: köz érdekében, ellenérték fizetése mellett vesznek el tulajdont
    1. Nemzetközi jog is elismeri
    2. II.vh. után gyakori volt
    3. Védekezés:
      1. Alkalmazott technológia
      2. Vállalat mérete
  3. Államosítás: központi kormányzat követi el
    1. Ált-ban helyi önkormányzatok
  4. Domesztikálás: a tulajdonnak egy bizonyos elemeit célozza meg

- A domesztikálás technikái:
  - A tulajdon átadása a hazaiak részére
    - Szoc. Vegyes vállalatok max. 49%-os tulajdonosi hányad
  - Rendelkezési jog korlátozása: a vállalat vezetésére vonatkozott
    - Egyiknek magyarnak kellett lennie
  - Helyi tartalom követelmény: anyagok, alkatrészek, hány %-a származhat importból
  - Exportkövetelmény: külföldi termelő vállalat outputjának külföldön történ értékesítése

- Nem kapom meg
- Nem tudom kihozni az országból
- Kihozott pénz nem annyit ér
- Bojkott: vásárlók nem hajlandók megvenni az árut

- Lehetséges megoldások:
  - Árfolyam-biztosítás
  - Helyes fizetési mód megválasztása
  - Előre fizetés – lehetetlen
  - Akkreditív

1. A célpiac jó megválasztása
2. Jó partner megválasztása
3. Termék, ágazat jó megválasztása
  - Termék képezi-e politikai viták tárgyát? Cukor
  - Más iparágak függenek-e az adott termék termelésétől?
  - Alapvetőnek tartják-e az adott terméket?
  - Érinti-e a honvédelmet az adott termék?
  - Szolgáltatás vagy fizikai termék?
  - Veszélyes-e a termék valamilyen szempontból?

Gazdasági racionalitás

4. Beruházási bázis kiszélesítése
5. Marketingcsatornák felvásárlása
  1. A termelés felett is szinte korlátlan ellenőrzést lehet fenntartani
6. Licenciaeladás, franchising
7. Megtervezett domesztikáció
  1. Önként vállaljuk illetve valósítjuk meg azt, amit elvárnak tőlünk
  2. Sear's Latin-Amerikában: „jó üzleti állampolgárrá válni”
    1. Ne idegennek, hanem nemzetinek érezzék a vállalatokat

- Egy ország politikai stabilitásának megítéléséhez
- **BERI (Business Environment Risk Index)**
  - Üzleti klíma kritériumai
  - Politikai rizikó
  - Transzferrizikó (átutalási kockázat)
- **Jeannot (1993)**
  - Gazdasági elvárások
  - Bürokrácia milyensége
  - Korrupció
  - Terrorizmus
- **SWOT (1997) analízis alapján: Bruhn**
- **Terrorizmus:**
  - emberrablás politikusok, vállalatvezetők ellen

Esélyek és veszélyek az európai belső piacon

Külső faktorok	Esélyek az EU belső piacon	Veszélyek az EU belső piacon
Belső faktorok		
Erősségek az EU belső piacon	<p>Európai nyertesek</p> <p>A vállalat Európa szerte ki tudja építeni piaci pozícióit, új piacokat célozhat meg.</p>	<p>Európai hektikusok</p> <p>A vállalat sok országban felaprózódik és az erős versenyt alábecsüli</p>
Gyengeségek az EU belső piacon	<p>Európai álomszuszékok</p> <p>Hiányzó potenciál miatt nem tud az európai piacokon megjelenni</p>	<p>Európai vesztesek</p> <p>Nem tud a versenyben helytállni, léte is veszélyeztetett</p>

- **Eltérő jogrendszer:**
  - Common law (angolszász jog)
    - Precedensjellegű, szabad bírói döntések
  - Kodifikált (európai jog)
    - Könnyen előre jelezhető kimenetel
    - Lassan idomul
  - Saria (iszlám) jog
- **Üzleti kihatások:**
  - Szellemi tulajdon védelmének eltérő szabályozása
    - Angolszász: első használó
    - Kodifikált: bejegyeztetés
  - Védjegy-mindenhol be kell jegyeztetni
  - Vis maior kérdése: mindkét jogrendszer elismeri
    - Angolszász: robbanás miatt a szállítónak a későbből fakadó károkat is meg kell térítenie
    - Kodifikált: vis maior-nak számít

- Korán interpretációja
- Hatóköre szélesebb, mint az előbbi kettőé
- Mit szabad? és Mit nem? mellett: **MIT KELL TENNI?**
- Két fő területen közvetlen kihatás:
  - Kamat szedésének tilalma
    - Nem szednek hitelt, de az értékpapírokat a hitel lejártakor magasabb árfolyamon veszik vissza (mértéke=kamatlábbal)
  - Biztosítás tilalma: szerencsejátéknak minősül

1. Vita kormányok között: Hágai Bírósághoz fordul
  2. Vita vállalat és kormány között
  3. Vita vállalatok között
- Melyik ország bírósága tárgyalja az ügyet
  - Melyik ország jogszabályait h.

- Nemzetközi üzleti jog hiányának gyakorlati megoldására
- Szinte kötelező érvényű szokások
- Írásban rögzítettek
- Incoterm-Foreign Trade Definitions: különbség
- Paritások

- Elsődleges jogforrás
- Nem terjedhet ki minden bekövetkező eseményre
- Melyik bíróság dönt?
  - Hogyan rendelkeznek a szerződésben erről?
  - Hol kötötték a szerződést?
  - Hol történt a teljesítés?
- Peres eljárás elkerülése a legjobb

- Formalitásoktól mentes
- Gyors, kevésbé költséges
- Üzleti életet jól ismerő szakértők bírálják el
- Szakszerű és pártatlan ítélet
- Lehet:
  - Állandó
  - Eseti
- Kereskedelmi kamarák és tőzsdék mellett működnek
- Nemzetközi Kereskedelmi Kamara
  - Békítéssel foglalkozik
  - Választhatnak bíróságot a listából
  - A választott tagok függetlenek

- Kínában, távol-keleti országokban
- Harmadik fél
- Formális:
  - Békebíró személyében közösen állapodnak meg
- Informális
- Mo.: Békéltető Testület

- Több jogágból gyűjthető össze
  - Versenyjog
  - Terméket érintő jogszabályok (kötelező garancia)
  - Reklámmal, értékesítés-ösztönzéssel kapcsolatos eltérések
  - Árakra: **fair trade tv**: termelő-kiskereskedő árképzése
  - Kiskereskedelmi egységek tevékenységének korlátozása
  - Árukapcsolások: árucsoportonként
  - Illegális nemzetközi kereskedelemre vonatkozó jogszabályok (vadon élő állatok)
  - A világon mindenhol szigorodnak
  - Fogyasztóvédelem jelentősége

Mikor áru, mikor szolgáltatás?

- (hulladék átvitele, feldolgozása)
- Dassonville-formula: minden, ami a Közösségen belüli importot valamiképpen hátrányosan érinti, megengedhetetlen intézkedésnek minősül

- Az egyik tagországban az adott tagország rendelkezései (minőségi előírásai) szerint forgalomba hozott árut valamennyi más tagországban sem lehet korlátozni, még akkor sem, ha az azonos hazai termék előállítására szigorúbb szabályok érvényesülnek
  - Egyenértékű az azonos árura vonatkozó nemzeti szabályozás

Szabályozás a szolgáltatások területén

- Nem egységes
- Turisztikai jellegű tv. hiánya Mo.
- Zöldmarketing: majd később

Köszönöm a figyelmet!

